

ត្រីតួបត្រសុខភាព មន្ទីរពេទ្យ កាល់ម៉ែត

Calmette's Newsletter N° 06

ខែ មេសា ២០១៨ - មិថុនា ២០១៨

ត្រីតួបត្រលេខ ៦

ពង្រីកសមត្ថភាពចំណេះដឹង

បេក្ខចិត្តទុកដាក់សុខភាពប្រជាជន

បង្កើនប្រសិទ្ធភាពព្យាបាល

សិក្ខាសាលាស្តីពីវេជ្ជសាស្ត្រ

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មការទស្សនាវដ្តីនៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត

ខ្ញុំព័រធឿនៗ

ខែ មេសា ២០១៨ - មិថុនា ២០១៨ ទស្សនាវដ្តីលេខ ៦

០១ ការជួបជុំបណ្តាញមន្ត្រីពេទ្យ និងយាយភាសាចារាវិទ នៅរោងស៊ីនេម៉ា

០២ ទិវាវេជ្ជសាស្ត្រ-សព្វសាស្ត្រ លើកទី ២០ របស់មន្ទីរពេទ្យកាត់បំបាត់

០៣ សូមមេត្តាកុំមើលរំលងការរាករូសរ៉ាំរៃ តារាមជាដល់ខ្លាចក្នុងជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ!

០៤ វិធីសាស្ត្របឋមដើម្បីបង្ការ និងព្យាបាល ជំងឺក្រុនឆ្កាសាយ!

០៥ ជំងឺមហារីកក្រពះ!

០៦ ការមានផ្ទៃពោះលើសខែ ក៏ជា សញ្ញាគ្រោះថ្នាក់ចំពោះអ្នកម្តាយ!

០៧ តើការធ្លាក់ឈាមស្រស់ៗនៅពេល បន្ទាបបង់ឈាមក សុទ្ធតែជា ជំងឺឬសដូចជាតម្ល?

០៨ តែវ ពីទារកកម្រិត នៅជាតុមារាមាំមួនម្នាក់

០៩ សំណួរចម្លើយ **Quiz?** ទាក់ទងនឹងសុខភាព

ការជួបជុំបណ្តាញមន្ទីរពេទ្យ និយាយភាសាបារាំងនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍

តាមរយៈសិក្ខាសាលាស្តីអំពី "ការគ្រប់គ្រងជាដ្ឋបាលផ្នែកបច្ចេកទេសវេជ្ជសាស្ត្រ និងការរៀបចំគ្រប់គ្រងជាសំណុំប៉ុល" និងការចុះហត្ថលេខាលើអនុស្សរណៈយោគយល់រវាង ក្រុមបណ្តាញមន្ទីរពេទ្យក្រុងម៉ាកស៊ី ប្រទេសបារាំង និង បណ្តាញមន្ទីរពេទ្យនិយាយភាសាបារាំងនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍! Réseau Hospitalier Franco-phonie d'Asie du Sud Est : La gouvernance médico-administrative et l'organisation en pôles!

ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពជំនាញ ប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាពកម្រិតស្តង់ដារសាកល អំពីភាពជាអ្នកដឹកនាំគ្រប់គ្រងមន្ទីរពេទ្យ បណ្តាញមន្ទីរពេទ្យនិយាយភាសាបារាំងនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (REHASE, Réseau hospitalier francophone d'Asie du Sud-Est) បានរៀបចំឲ្យមានជាថ្មីម្តងទៀត នូវការជួបជុំកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់គ្រងមន្ទីរពេទ្យថ្នាក់តំបន់ និងអន្តរជាតិ នាថ្ងៃអង្គារ ១០ កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំច សំរឹទ្ធសក់ ពស២៥៦២ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២៤ ខែមេសាឆ្នាំ២០១៨ នៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែតនៃកម្ពុជា តាមរយៈសិក្ខាសាលាស្វែងយល់គ្នាមួយ និងការចុះហត្ថលេខាអនុស្សរណៈបន្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនា ឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ ខាងមុខ។

សិក្ខាកាមចូលរួមដែលមកពីបណ្តាមន្ទីរពេទ្យជាតិ និងខេត្តនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បណ្តាមន្ទីរពេទ្យជាតិនិងខេត្តនៃប្រទេសវៀតណាម និងឡាវ និងប្រទេសបារាំងបានជជែកពិភាក្សាលើប្រធានបទខាងលើ តាមរយៈការបង្ហាញពីប្រទេសនីមួយៗ និងចូលរួមដឹកនាំចែករំលែកបទពិសោធន៍ដោយអ្នកជំនាញការដឹកនាំគ្រប់គ្រងវិស័យមន្ទីរពេទ្យលោកស្រី ស៊ីលីយ៉ា បូតុង អគ្គនាយករងក្រុមបណ្តាញមន្ទីរពេទ្យក្រុងម៉ាកស៊ី ប្រទេសបារាំង។

ទិវាវេជ្ជសាស្ត្រ-សល្យសាស្ត្រលើកទី ២០ របស់មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត!

20ème Colloque Médico-chirurgical de l'hôpital Calmette!

ការជួបជុំវិទ្យាសាស្ត្រ អន្តរមន្ទីរពេទ្យទាំងប្លាក់ជាតិ និងខេត្ត (Rencontre scientifique interhospitalière) ដែលបានរៀបចំឡើងនាថ្ងៃសុក្រ ១១កើត ខែជេស្ឋ ឆ្នាំច សំរឹទ្ធិស័ក ព.ស ២៥៦២ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៨ នៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត បានផ្តល់ឱកាសដ៏មានសារៈសំខាន់ដល់គ្រប់គ្រូពេទ្យឯកទេស និងជំនាញ ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ-សល្យសាស្ត្រ ធ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមក អំពីវិធីសាស្ត្រថែទាំ និងព្យាបាលអ្នកជំងឺ ដោយផ្ដោតលើសំណុំប្រធានបទធំៗ ៨គឺ៖

- ១- ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងវិធីសាស្ត្រព្យាបាលតាមបែបបច្ចេកវិទ្យាវេជ្ជសាស្ត្រ-សល្យសាស្ត្រទំនើប ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព គុណភាពខ្ពស់ នៃវេជ្ជសាស្ត្រនុយក្លេអ៊ែរ សម្រាប់ជំងឺ ពក ក (ក្រពេញមេអំពៅ ឬក្រពេញទីរ៉ូអ៊ីត) ដែលដាក់ឲ្យដំណើរការថ្មីៗនៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែតនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- ២- ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងវិធីសាស្ត្រព្យាបាលជំងឺមហារីកច្រមុះ បំពង់ក
- ៣- វិធីសាស្ត្រដាក់ថ្នាំសណ្តឺថ្នាំសម្រាប់ការជំរុញឲ្យបានកាន់តែប្រសើរ ប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាព កិច្ចការវះកាត់ ដុំមហារីកពោះវៀន។
- ៤- ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការព្យាបាលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតាមរយៈការវះកាត់ ដុំក្រពេញអង់ដូគ្រីន ដែលជាមូលហេតុនៃការលើសសម្ពាធឈាមខ្លាំងក្លា ពិបាកគ្រប់គ្រង។
- ៥- ការព្យាបាលសង្គ្រោះបន្ទាន់អាយុជីវិតអ្នកជំងឺខ្សោយបេះដូង។
- ៦- ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងវិធីសាស្ត្រព្យាបាលសង្គ្រោះអាយុជីវិតក្នុងស្ថានភាពបន្ទាន់នៃជំងឺប៉ះពាល់សរសៃឈាមខួរក្បាល។
- ៧- វិធីសាស្ត្រព្យាបាលទំនើបថ្មីៗនៃជំងឺប្រព័ន្ធផ្លូវរំលាយអាហារ ពិសេសប្រព័ន្ធចង់ទឹកប្រមាត់។
- ៨- ការវះកាត់បន្ទាន់ជួយសង្គ្រោះសរសៃឈាមបេះដូងស្ទះ។

សូមមេត្តាកុំមើលរំលងការរាករូសរ៉ាំរ៉ៃអាចជាផលរំខានក្នុងជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ!

ការរាករូសរ៉ាំរ៉ៃ អាចជាបញ្ហាក្នុងចំណោមបញ្ហាជាច្រើន ដែលក្រុមវេជ្ជបណ្ឌិតឯកទេសផ្នែក ថ្លើម ក្រពះ ពោះវៀន និងបួសដូងបាននៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែតតែងតែបានជួបប្រទះជាញឹកញាប់។ និយមន័យពិតប្រាកដនៃការរាករូសរ៉ាំរ៉ៃនេះគឺជាការរាកដោយលាមកមានសភាពជ្រាយ (Semi liquide) ឬក៏ទឹកសុទ្ធ (liquide) ដែលមានរយៈពេលលើសពី២១ថ្ងៃឡើងទៅ។

ក) មូលហេតុ

- កត្តាបង្កឲ្យមានការរាករូសរ៉ាំរ៉ៃមានច្រើន ហើយពេលខ្លះគឺតម្រូវឲ្យមានការពិនិត្យ និងតាមដានដោយយកចិត្តទុកដាក់ ក៏ដូចជាបច្ចេកទេសវេជ្ជសាស្ត្រស្រួលក្នុងការដកទេសផងដែរដូចជា៖
- ជំងឺរលាកពោះវៀនធំដោយមេរោគឆ្លង (colite infectieuse) ក្នុងនោះក៏មានជំងឺរបេងពោះវៀនធំផងដែរ
  - ជំងឺរលាកពោះវៀនធំដោយគ្មានមេរោគឆ្លង (colite inflammatoire)
  - ជំងឺខ្សោយពោះវៀន ឬពោះវៀនដើរខុសធម្មតា (troubles fonctionnels intestinaux)
  - មានជុំសាច់ដុះនៅក្នុងពោះវៀនធំ (មហារីកពោះវៀនធំ)
  - ជំងឺឡើងជាតិពុលនៃក្រពេញបំពង់ក (hyperthyroïdie)
  - ជំងឺរាកនៅលើអ្នកជំងឺអេដស៍ ដែលភាគច្រើនជាងគេនោះគឺបង្កឡើងដោយពពួកផ្សិតនៅពោះវៀនធំ
  - ពពួកប៉ារ៉ាស៊ីត (ព្រូន តេនញ៉ា អាមីប ជាដើម។ល។)
  - វាក៏អាចបណ្តាលមកពីការពិសាឱសថមួយចំនួនផងដែរ (ជាពិសេសប្រភេទថ្នាំព្យាបាលជំងឺទឹកនោមផ្អែម។ល។)

ខ) រោគសញ្ញា

- រោគសញ្ញាដែលអាចមានអមមកជាមួយការរាករូសរ៉ាំរ៉ៃមាន៖
- ក្តៅខ្លួន រងាញាក់
  - ឈឺចុកចាប់ក្នុងពោះ
  - លាមកមានលាយឈាម សំបោរ ឬខ្លះ
  - ស្រកទម្ងន់លឿន និងខុសពីធម្មតា
  - អស់កម្លាំង ល្ងិតល្ងៃ
  - ស្លេកស្លាំង ចុះឬបាត់គ្រាប់ឈាមក្រហម
  - មានជុំពោះ ដែលយើងអាចស្តាប់ទៅថ្លោះ
  - ការខ្វះ ឬខ្សោះជាតិទឹក គឺយើងកម្រនឹងកើតមានណាស់ចំពោះការរាករូសរ៉ាំរ៉ៃនេះ។ល។

គ) ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ

- ការរាករូសរ៉ាំរ៉ៃ យើងអាចធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យតាមរយៈ៖
- ការសាកសួរដោយលំអិតអំពីប្រវត្តិជំងឺ និងរោគសញ្ញាផ្សេងៗដែលអមជាមួយជំងឺ
  - ការពិនិត្យឈាម និងលាមក
  - ការពិនិត្យអេកូពោះ ឬក៏ការថតស្ថានពោះ (CT-Scan)
  - ការបណ្តុះមេរោគក្នុងលាមក (coproculture)
  - ការឆ្លុះសុវត្ថិភាពពោះវៀនធំ និងការវិភាគកោសិការបស់ពោះវៀនធំ (Colos)

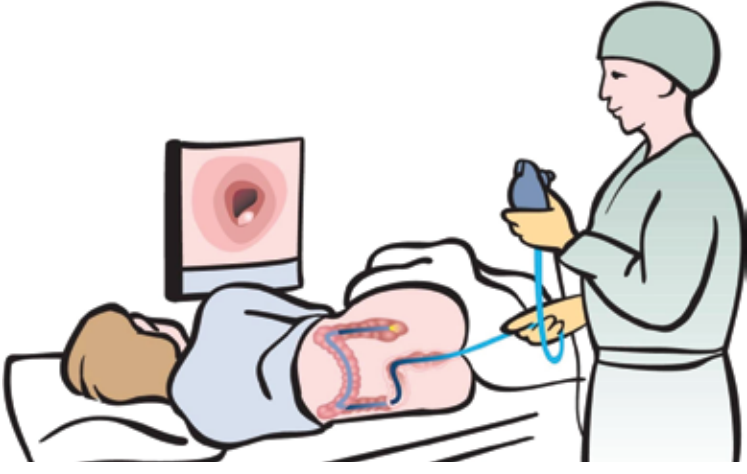

copie totale avec biopsie et anapath) គឺជាវិធីតែមួយគត់សំរាប់ធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យបានយ៉ាងល្អប្រសើរ ចំពោះករណីរាករូសរ៉ាំរ៉ៃនេះ។

ឃ) ការព្យាបាល

ចូលចងចាំដែរថា ការរាករូសរ៉ាំរ៉ៃនេះវាមិនមែនជាជំងឺនោះទេ វាគឺជារោគសញ្ញាដែលបង្កឡើងដោយជំងឺ និងមូលហេតុដូចដែលបានជម្រាបជូនពីខាងលើ។ ដូច្នេះហើយចំពោះការព្យាបាលគឺតម្រូវឲ្យយើងដឹងមូលហេតុពិតប្រាកដថាមកពីអ្វី ហើយការព្យាបាលឲ្យចំមូលហេតុទាំងនោះហើយ ទើបជាការព្យាបាលត្រឹមត្រូវតាមបច្ចេកទេស និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត។

«យើងខ្ញុំជាក្រុមវេជ្ជបណ្ឌិតឯកទេស ផ្នែកជំងឺ ថ្លើម ក្រពះ ពោះវៀន និងបួសដូងបាននៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត រង់ចាំទទួលស្វាគមន៍ ក្នុងការពិនិត្យពិគ្រោះ និងផ្តល់ប្រឹក្សា ដើម្បីឈានទៅរកការព្យាបាល ទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃជំងឺ សំដៅ សុវត្ថិភាព ប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាពនៃជីវិត។»

 Traveler's Diarrhea	 Stress	 Bacteria
 Magnesium antacids	 Medicine	 Fatty Foods

វិធីសាស្ត្របឋមដើម្បីបង្ការ និងព្យាបាល ជំងឺគ្រុនផ្តាសាយ!

១) អ្វីទៅជាជំងឺគ្រុនផ្តាសាយ ?

ជាជំងឺដែលបង្កឡើងដោយ វីរុស (Virus) ឬ Allergie។ ភាគច្រើនជំងឺនេះច្រើនកើតឡើងនៅរដូវវស្សា និងរដូវលំហើយ។

២) ការបង្កងមេរោគ-

ជំងឺផ្តាសាយឆ្លងតាមរយៈ

- ការក្អក
- កណ្តាស់
- សំបោរ ស្នេស្នី
- នៅក្បែរអ្នកជំងឺផ្តាសាយ ឬប៉ះវត្ថុដែលមានមេរោគ

៣) រោគសញ្ញា-

អាការៈ ទូទៅនៃជំងឺគ្រុនផ្តាសាយមាន៖

- ចាប់ផ្តើមឈឺគ្រុនក្តៅភ្លាមៗ
- អស់កម្លាំង ខ្សោយ ល្អិតល្អៃ
- ឈឺខ្នង ឈឺក ឈឺក្បាល រងា ញាក់
- ក្អកហៀរសំបោរ ។ល។

៤) វិធីបង្ការ-

ដើម្បីបង្ការកុំឲ្យឆ្លងជំងឺគ្រុនផ្តាសាយយើងត្រូវអនុវត្ត៖

- ចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺគ្រុនផ្តាសាយរៀងរាល់១ឆ្នាំម្តង។
- ខ្ទប់មាត់របស់អ្នកដោយប្រើក្រដាស ឬកន្សែងនៅពេលក្អក ឬកណ្តាស់ ឬខ្ទប់មាត់ដោយដៃរបស់អ្នក
- លាងដៃឲ្យបានស្អាត
- សម្អាតសម្ភារៈប្រើប្រាស់ឲ្យបានស្អាត
- ពាក់ម៉ាស់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

៥) វិធីសាស្ត្របឋមដើម្បីព្យាបាលជំងឺគ្រុនផ្តាសាយមាន៖

ក. វិធីព្យាបាលតាមបែបធម្មជាតិ៖

- សម្រាកឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងមានខ្យល់អាកាសបរិសុទ្ធ
- ផឹកទឹកឲ្យបានច្រើន
- វិធីទី ១ ហាន់ខ្លីជាចំណិតៗតូចៗហើយលាយជាមួយទឹកក្តៅផឹករាល់ថ្ងៃ។
- វិធីទី ២ លាយទឹកឃ្មុំ ២ស្លាបព្រាកាហ្វេ និងទឹកក្រូចឆ្មារ១ស្លាបព្រាកាហ្វេ រួចយកទៅលាយជាមួយទឹកក្តៅមួយកែវតូចល្មមដើម្បីផឹករាល់ថ្ងៃ។

- ខ. វិធីព្យាបាលដោយប្រើប្រាស់ឱសថដែលអាចប្រើប្រាស់បាននៅក្នុងគេហដ្ឋាន៖
- បើមានអាការៈ ឈឺក្បាល ឬគ្រុនក្តៅ៖ ប្រើឱសថប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល មិនឲ្យលើសពី ៣ក្រាមក្នុងមួយថ្ងៃ (ចំពោះមនុស្សធំ) ឬមិនឲ្យលើសពី ៦០មីលីក្រាមក្នុង ១គីឡូ (ចំពោះក្មេង)។
  - ករណីមានអាការៈ ផ្តាសាយហៀរសំបោរបន្ថែម៖ គួរប្រើឱសថ ប្រូមេតាស៊ីន បន្ថែម ២ ទៅ ៤ដងក្នុង១ថ្ងៃ មិនឲ្យលើសពី ១៥០មីលីក្រាមក្នុង១ថ្ងៃ (ចំពោះមនុស្សធំ) ឬ Tamifu ចំនួន៧៥មីលីក្រាម ២ដងក្នុងមួយថ្ងៃ (រយៈពេល៥ថ្ងៃ)។

បើមានរោគសញ្ញាណាមួយកើតឡើងដូចជា ឈឺចំពង់ក ឈឺច្រមុះ និងក្តៅខ្លួនខ្លាំងលើសពី៣៨អង្សាសេ អ្នកជំងឺគួរស្វែងរកសេវាពិនិត្យពិគ្រោះយោបល់ជាមួយគ្រូពេទ្យជំនាញនៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែតដើម្បីទទួលបានការពិនិត្យ និងព្យាបាលត្រឹមត្រូវ និងជៀសវាងការផ្សំថ្នាំលេបដោយគ្មានវេជ្ជបញ្ជាត្រឹមត្រូវ ដែលអាចនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពលោកអ្នក។

ជំងឺមហារីកក្រពះ!

មហារីកក្រពះកើតឡើងនៅពេលដែលកោសិកានៃជញ្ជាំង ក្រពះរីកលូតលាស់ មិនឈប់ ក្រោមទម្រង់កាចសាហាវ។

ក) មូលហេតុយុទ្ធសាស្ត្រនៃជំងឺនេះ គឺមិនទាន់ដឹងនៅ ឡើយទេ កត្តាមុខ នៃជំងឺនេះមានដូចជា៖

- មានមេរោគក្រពះ Infection à helicobacter Pylori
- កត្តាចំណីអាហារ ចំណីអាហារប្រៃ, ចំណីអាហារផ្កាប់ និងមានផ្សែង
- មានគ្រួសារកើតជំងឺមហារីក
- ជក់បារី និងពិសាស្រា

ខ) រោគសញ្ញានៃជំងឺកាចសាហាវនេះគឺ៖

- ឈឺចុងដង្ហើម, ឆ្ងល់ពោះ
- អត់រំលាយអាហារ
- ស្រកទំងន់ ឬមិនឃ្លានអាហារ
- លាមកខ្មៅ
- ចង្កោរ និងក្អក
- ស្លេកស្លាំង

គ) ដើម្បីជីវិតអ្នកជំងឺកើតជំងឺមហារីក ក្រពះឃើងត្រូវ៖

- ធ្វើការឆ្លុះក្រពះ និងប្រឹបសាច់យកទៅពិនិត្យ។

ឃ) ជំងឺមហារីកក្រពះ ត្រូវបានព្យាបាលដោយ៖

- ការវះកាត់
- ការចាក់ថ្នាំគីមី

ង) ឃើងអនាម័យការពារជំងឺមហារីកក្រពះបានដោយ៖

- ពិសាសាប ចៀសវាងចំណីអាហារកំប៉ុង ឬផ្កាប់
- ពិសាផ្លែឈើស្រស់ និងបន្លែទៀតទាត់
- រក្សាទំងន់ដោយការហាត់ប្រាណ
- ចៀសវាងជក់បារី និង ពិសាស្រា

ជំងឺមហារីកក្រពះ អាចព្យាបាលជាសះស្បើយ បើយើងរកឃើញវាទាន់ ពេលវេលា។

សូមពិគ្រោះ និងព្យាបាលជំងឺជាមួយគ្រូពេទ្យឯកទេសនៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត ដើម្បីរក្សាសុខភាពលោកអ្នក ឲ្យបានរឹងមាំសម្រាប់គ្រួសារអ្នក មិត្តភក្តិអ្នក ព្រមទាំងមនុស្សជាទីស្រឡាញ់របស់អ្នក និងសង្គមជាតិទាំងមូល។

ការមានផ្ទៃពោះលើសខែ ក៏ជាសញ្ញាគ្រោះថ្នាក់ចំពោះអ្នកម្តាយ!

ជាទូទៅស្ត្រីដែលមានផ្ទៃពោះគ្រប់ខែ គឺត្រូវធ្វើការសម្រាលបុត្រនៅគភ៌មានអាយុចន្លោះពី ៣៧ ទៅ ៤០សប្តាហ៍។ ក្នុងករណីស្ត្រីមានផ្ទៃពោះដែលធ្វើការសម្រាលបុត្រលើសពីអាយុ ៤១សប្តាហ៍ឡើងទៅ នោះគេហៅថាផ្ទៃពោះលើសខែ។ ការមានផ្ទៃពោះលើសខែនេះ គឺមិនត្រឹមតែមានគ្រោះថ្នាក់សម្រាប់ទារកនោះទេ អ្នកម្តាយក៏នឹងអាចប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ផងដែរ។

ក) ផលវិបាក៖

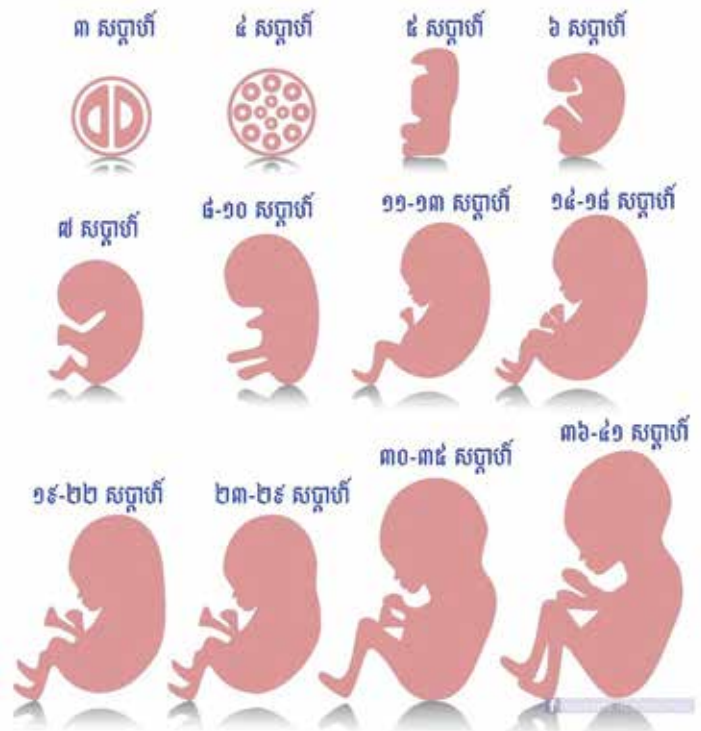
- សម្រាប់ស្ត្រីជាម្តាយ អាចប្រឈមនឹង៖
- ការវះកាត់យកកូនកាន់តែច្រើនឡើង
  - ការដាច់រំហែកទ្វារមាសកម្រិត ៣ និង ៤
  - ការធ្លាក់ឈាមក្រោយសម្រាល
  - មានជំងឺ Chorioamnionite
  - ការបង្ករោគនៅក្នុងភ្នាសស្បូន (endométrite)

ចំណាំ៖ អ្នកម្តាយទាំងឡាយត្រូវចងចាំអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃពេលសម្រាល ដែលកំណត់ដោយគ្រូពេទ្យជំនាញ និងទុកដាក់ឯកសារឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។ ក្នុងករណីអ្នកម្តាយមានផ្ទៃពោះលើសខែ គួរគប្បីរួសរាន់មកជួបជាមួយគ្រូពេទ្យជំនាញសម្រាប់នៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ និងតាមដានឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ដែលអាចជៀសផុតពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ម្តាយ និងទារកក្នុងផ្ទៃ។

ខ) ការតាមដានអ្នកម្តាយមានផ្ទៃពោះលើសខែ៖

- ត្រូវធ្វើការតាមដានផ្ទៃពោះឲ្យបានកាន់តែជាប់លាប់ ចាប់ពីអាយុគភ៌ ៤១សប្តាហ៍
- គួរធ្វើការតាមដាន ២-៣ដង ក្នុង១សប្តាហ៍
- វិធីសាស្ត្រក្នុងការធ្វើការតាមដាន៖
  - ការថយចុះនៅចលនាបម្រាសរបស់កូនក្នុងពោះ ដែលធម្មតាស្ត្រីត្រូវការតាមដានក្នុងមួយថ្ងៃ (កូនត្រូវមានចលនាបម្រាសលើសពី ៣ដងក្នុងរយៈពេល ១ម៉ោង)។
  - ការធ្វើការវិភាគតាមរយៈ Monitoring នៅលើចង្វាក់បេះដូងកូន
  - ការធ្វើការវិភាគ Iformatisé du RCF
  - ការធ្វើអេកូសាស្ត្រ ដើម្បីស្វែងរកនៅការថយចុះបរិមាណទឹកភ្លោះដែលត្រូវធ្វើ ២ ទៅ ៣ដង ក្នុង១សប្តាហ៍ ចាប់ពីអាយុគភ៌៤១សប្តាហ៍ឡើងទៅ (ករណីមានការខ្វះទឹកភ្លោះ ត្រូវធ្វើការជំរុញឲ្យឈឺពោះសម្រាល និងបន្ថែមការតាមដាន)។

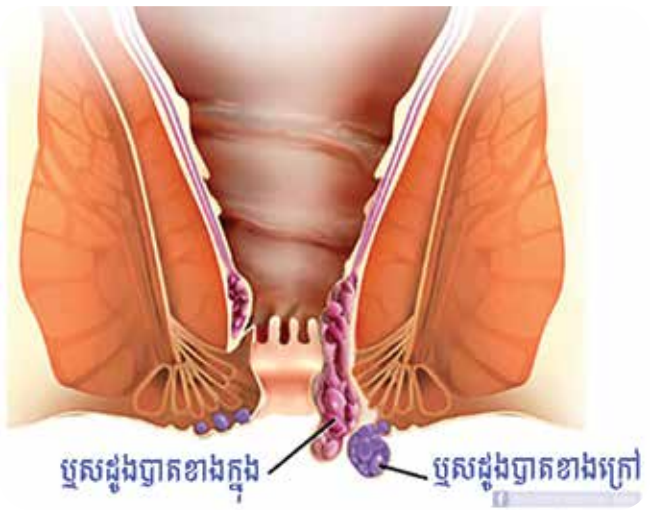

តើការធ្លាក់ឈាមស្រស់ៗនៅពេល បន្ទាបបង់លាមក សុទ្ធតែជា ជំងឺឬសដូចបានឬ?

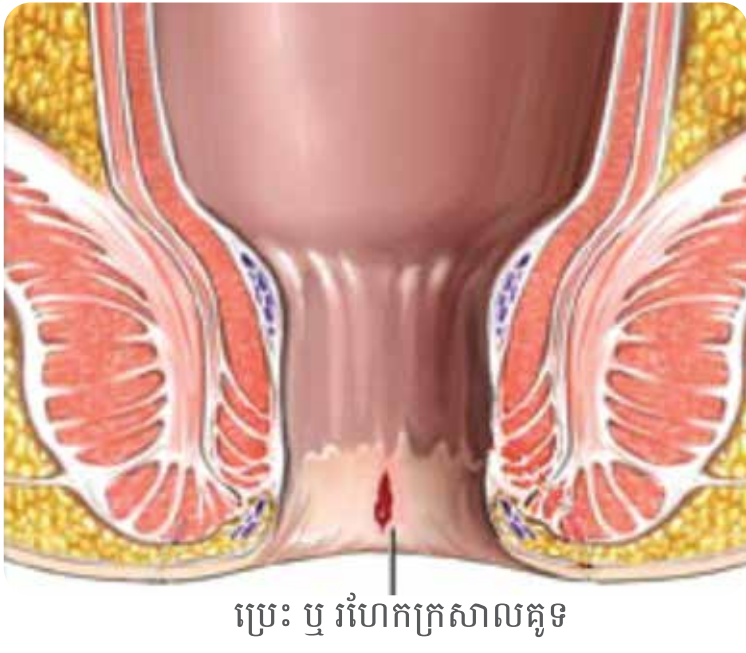
នៅក្នុងសង្គមយើងបច្ចុប្បន្ន ប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើននៅពេលដែលបន្ទាបបង់
មក មានធ្លាក់ឈាមស្រស់តាមទ្វារលាមក តែងគិតថាវាជាជំងឺឬសដូចបាន។
បន្ទាប់មក អ្នកជំងឺបានចាប់យកការព្យាបាលជំងឺឬសដូចតាមបែបមិនត្រឹម
ត្រូវ ដោយមិនបានធ្វើការពិគ្រោះ និងធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យឲ្យបានច្បាស់លាស់ ជា
មួយគ្រូពេទ្យឯកទេសដែលទាំងអស់នេះអាចនាំឲ្យខាតបង់ពេលវេលា ថវិកា
មិនបានលទ្ធផល ព្រមទាំងអាចមានផលវិបាកធ្ងន់ធ្ងរថែមទៀត ពីព្រោះ
ការធ្លាក់ឈាមស្រស់មានមូលហេតុច្រើនដូចជា៖

- ជំងឺឬសដូចបាន
- ជំងឺប្រេះទ្វារលាមក
- រលាកទ្វារលាមក
- ជំងឺមហារីកទ្វារលាមក ឬផ្នែកខាងចុងនៃពោះវៀនធំ។ល។

ជំនួស៖
រាល់មានការធ្លាក់ឈាមស្រស់នៅទ្វារលាមកពេលបន្ទាបបង់ សូមលោកអ្នក
មកពិនិត្យ ពិគ្រោះ និងធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញ ដើម្បី
ស្វែងរកមូលហេតុឲ្យបានច្បាស់លាស់ មុនឈានទៅរកការព្យាបាល
ចំទិសដៅ ព្រម ទាំងទទួលបានជោគជ័យខ្ពស់។

វេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញឯកទេសនៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត រង់ចាំផ្តល់ការប្រឹក្សា
និង ជំនួសល្អៗជូនលោកអ្នក។

ជាផលវិបាកនៃការព្យាបាលមិនត្រឹមត្រូវនេះប្រសិនបើអ្នកជំងឺបន្ទាបបង់មាន
ធ្លាក់ឈាមស្រស់ដែលបណ្តាលមកពីជំងឺមហារីក
តែអ្នកជំងឺបែបនេះទទួលបានការព្យាបាលឬសដូចបាន ដែលខុសទិសដៅនោះ
វានឹងធ្វើឲ្យយឺតពេលក្នុងការព្យាបាលជំងឺមហារីក។
ដូចនេះជំងឺមហារីកនឹងវិវត្តន៍ឬលូតលាស់ទៅរកដំណាក់កាលធ្ងន់ធ្ងរ
ដែលពិបាកក្នុងការព្យាបាលឲ្យជាសះស្បើយ។

កែវ ពីទារកកម្រិត ទៅជាគុហារាម៉ាមួនម្នាក់

កែវពីទារកកម្រិត ដែលរស់រានមានជីវិតក្រោមភិក្ខុខិតខំរបស់ក្រុមគ្រូពេទ្យជំនាញទារក នៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត ដោយមានការសហការជឿជាក់ និងផ្តល់កម្លាំងចិត្តអំពីក្រុមគ្រួសារ ព្រមទាំងខ្លួនកែវផង ដែលខិតស្វ័យប្រឆាំងរហូតឈ្នះជាមួយបញ្ហាប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់អាយុជីវិតបន្ទាប់ពីសម្រាល។

ដោយទំនេរនឹងការប្រកបរបរទទួលទាន ថ្ងៃនេះឪពុកម្តាយរបស់កែវ បាននាំកែវមកលេងភ្នំពេញ ដោយពួកគាត់ត្រូវភ្ញាក់ពីព្រលឹមធ្វើដំណើរមកពីខេត្តរតនគិរីដោយរថយន្តឈ្នួល។ កាន់តែភ្ញាក់ផ្អើលនោះ ក្រុមគ្រួសារកែវបានឆ្លៀតពេលចូលមកលេងក្រុមគ្រូពេទ្យដែលបានសង្គ្រោះកែវ។ នៅពេលមកដល់ផ្នែកសង្គ្រោះទារក យើងបានឃើញអតីតទារកកម្រិតមួយនេះ មានដំណើរយ៉ាងរហ័ស រត់ផង ដើរផង ដោយក្តីក្លាហាន មើលទៅសុខភាពគាត់មាំមួនណាស់ ដែលមានកំពស់ ១១០ស.ម ទំងន់ ១១គីឡូក្រាម ប្រកបដោយភាពរហ័សរហួន ចេះនិយាយបានច្រើនឃ្លា ស្តាប់ និងសំលឹងមើលមុខគ្រូពេទ្យដោយក្លាហាន នេះបញ្ជាក់ថាគាត់មានសុខភាព ការលូតលាស់ប្រាជ្ញាស្មារតី និងកាយសម្បទាគឺបានល្អ។

ក្រុមគ្រូពេទ្យថែទាំ និងព្យាបាលទាំងអស់នៅផ្នែកសង្គ្រោះទារក សម្តេច និងបេះដូង ពិតជាមានសេចក្តីរីករាយឥតឧបមាចំពោះវត្តមានរបស់អូនកែវក្នុងថ្ងៃនេះ។ ដោយក្តីអាណិតស្រឡាញ់ និងការយកចិត្តទុកដាក់ពី ឯកឧត្តមសាស្ត្រាចារ្យ យោង វ៉ា អគ្គនាយកមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត តាងនាមឲ្យថ្នាក់ដឹកនាំនៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត និងក្រុមគ្រូពេទ្យ បានរៀបចំនូវវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ និងសម្ភារៈសិក្សាជាចំណងដៃជូនអូនកែវ និងជូនពរឲ្យកែវជាក្មេងពូកែ ឆ្លាត សុខភាពល្អ និងខិតខំរៀន ធ្វើយ៉ាងណាឲ្យក្លាយខ្លួនជាធនធានដ៏មានប្រយោជន៍ក្នុងការចូលរួមជួយអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិយើង។

សំណួរចម្លើយ Quiz

ទាក់ទងនឹងសុខភាព

Q1. តើជំងឺរលៀកថ្លើមប្រភេទសេ ឆ្លងតាមរបៀបណា?

- ១. ការប្រើប្រាស់ ឬ កែវ រួមគ្នា
- ២. តាមឈាម
- ៣. ចំណីអាហារ
- ៤. ការរួមភេទ

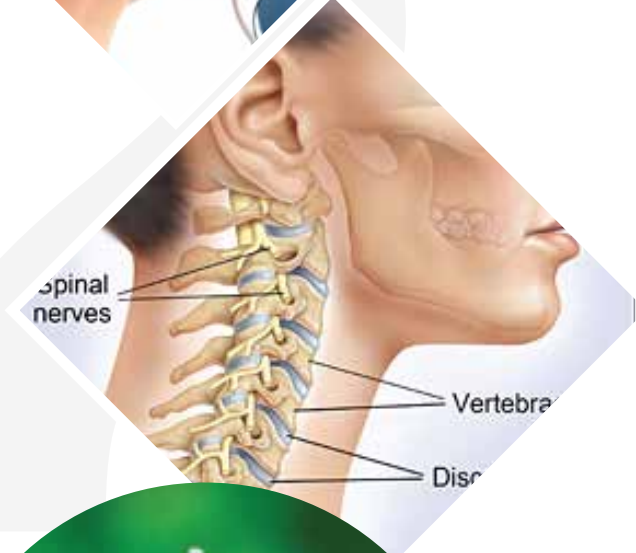
Q2. ហេតុអ្វីបានជាពេលមានជំងឺជើង អ្នកជំងឺទឹកនោមផ្អែមត្រូវរៀនសូត្រមកមន្ទីរពេទ្យ?

- ១. ដើម្បីកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់កាត់ជើង
- ២. ដើម្បីកាត់បន្ថយការក្លាយរោគ
- ៣. ដើម្បីកាត់បន្ថយរយៈពេលព្យាបាល
- ៤. ចម្លើយទាំងបីជាចម្លើយត្រឹមត្រូវ

Q3. តើការប៉ះទង្គិចឆ្អឹងកងកមានរោគសញ្ញាដូចម្តេច?

- ១. ឈឺជង្គង់ខ្លាំង
- ២. ឈឺកដៃ
- ៣. ឈឺកញ្ជឹងក

Q4. ជំងឺគ្រុនឈាម ជាជំងឺឆ្លងតាមរយៈមូសខ្លាខាំ ហើយជំងឺនេះ កើតទៅលើកុមារតែប៉ុណ្ណោះ។

- ១. ពិត
- ២. មិនពិត

សូមមេត្តារៀនរៀនផ្ទាល់ចម្លើយដែលផ្តល់ជូននៅព្រឹត្តិបត្រលេខបន្ទាប់

ឧបត្ថម្ភដោយ

លេខ ៣ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ
 ទូរស័ព្ទលេខ: ០១១ ៤១ ៤០ ៦៥, ០៧៧ ៣៦ ១៧ ៥១, ០១៧ ៨៦ ៦៨ ៤៧
 អ៊ីម៉ែល: hospital@calmette.gov.kh, វេបសាយ: www.calmette.gov.kh
 ហ្វេសប៊ុក: www.facebook.com/calmette.gov.kh